

УДК 378:348.147:371.25

DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2024.2.12>**М. В. ПОДОЛЯК**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов імені Якіма Яреми, Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького, м. Львів, Україна
Електронна пошта: misha.podol@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-1482-488X>

**ПОНЯТТЯ ТЕКСТОЦЕНТРИЧНОГО ПІДХОДУ
ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Комунікація – це основний метод передачі інформації від однієї людини до іншої. В професійній сфері комунікація використовується здебільшого для обміну інформацією між людьми. Текст, як лінгвістична категорія, є присутнім в усіх видах мовленнєвої діяльності, а саме на письмі, в усному мовленні, в читанні та розумінні. Текстотричний метод вивчення іноземної мови є одним із сучасних підходів, що акцентує увагу на тексті як основній одиниці навчання. Цей метод спрямований на розвиток навичок мовлення, читання, аудіювання та письма через систематичне використання автентичних текстів. Центральною ідеєю текстотричного навчання є використання мовних структур у їх природному контексті, що дозволяє студентам ефективно засвоювати іноземну мову та використовувати її у реальних комунікативних ситуаціях. Текст як комунікативний, мовний та мовленнєвий об'єкт є предметом дослідження багатьох науковців, зокрема: М. Бахтін, Ю. Лотман, Т. Надейна, М. Пентиліук, Л. Мацько, Ф. Бацевич, С. Єрмоленко, О. Біляєв та ін. Мета дослідження – визначити місце текстотричного навчання професійної іноземної мови у процесі формування професійної іншомовної комунікативної компетентності. Поняття тексту в комунікативній лінгвістиці дуже тісно пов'язане з поняттям дискурсу. Одні вчені вважають тотожними ці поняття, інші ж стверджують, що дискурс – це усне мовлення, а текст відноситься до письмової роботи. В контексті навчання правильної побудови, формування, використання професійних іншомовних текстів важливо розглянути підхід до навчання студентів, який би брав за основу іншомовні тексти. Одним з таких підходів є текстотричний підхід до навчання іноземної мови. Варто зазначити, що виходячи з цього підходу навчання іноземної мови, текст, у будь-якій формі, розумітиметься як результат мовленнєвої діяльності. Багато вчених розглядає текстотричний підхід як основний спосіб формування іншомовної комунікативної компетентності. Для викладача іноземної мови, при використанні текстотричного підходу до навчання, перш за все важливо підібрати відповідний рівень складності тексту. При навчанні професійної іноземної мови – текст, який не лише міститиме необхідну термінологію та граматичні конструкції, а й буде передавати найновішу інформацію з відповідної галузі науки, з метою, щоб студент не лише розвивав іншомовну компетентність, а й професійну.

Ключові слова: текст, текстотричний метод, дискурс, навчання іноземної мови.

Поставлення проблеми. Комунікація – це основний метод передачі інформації від однієї людини до іншої. Функціями комунікації є пізнавальна, інформаційна, впливова та координаційна. В професійній сфері комунікація використовується здебільшого для обміну інформацією між людьми. Одним з основних засобів комунікації між особами є мова, з семіотичної точки зору – знакова система, яка використовується для передачі інформації. У вторинній системі мови (створеній людиною) існують одиниці різних мовних рівнів: фонемі, морфемі, лексемі ітд. Лексеми є основними мовними одиницями, здатними передати інформацію від однієї людини іншій. Тому лексема – це слово, яке має самостійне значення [Tippett 2010]. Проте інформація передається не лише самими

словами, а певним організаційним набором слів – текстом, які пов'язані між собою різноманітними мовними зв'язками (синтаксичні, граматичні, лексичні ітд.)

Текст, як лінгвістична категорія, є присутнім в усіх видах мовленнєвої діяльності, а саме на письмі, в усному мовленні, в читанні та розумінні. Розмовляючи або пояснюючи певну інформацію, особа кодифікує її в слова (лексеми), які, в свою чергу, використовуючи граматичні норми певної мови, перетворюються в текст. Текст вважаємо посередньою ланкою в системі кодифікації інформації. Тобто текст знаходиться між адресантом (автором) та адресатом (слухачем або читачем). Письмовий або усний текст створюється автором з метою передачі певної інформації. Тому текст є також тісно

пов'язаний з розумінням мови. Складовими елементами будь-якого тексту є слова, як кодифіковані засоби передачі інформації.

Текстоцентричний метод вивчення іноземної мови є одним із сучасних підходів, що акцентує увагу на тексті як основній одиниці навчання. Цей метод спрямований на розвиток навичок мовлення, читання, аудіювання та письма через систематичне використання автентичних текстів. Центральною ідеєю текстоцентричного навчання є використання мовних структур у їх природному контексті, що дозволяє студентам ефективно засвоювати іноземну мову та використовувати її у реальних комунікативних ситуаціях. Тому розгляд та висвітлення окремих аспектів текстоцентричного навчання іноземної мови у ЗВО є доволі актуальним та сучасним.

Аналіз попередніх досліджень. Текст як комунікативний, мовний та мовленнєвий об'єкт є предметом дослідження багатьох науковців, зокрема: Л. Галаєвська досліджує текстоцентричний підхід до формування мовленнєвих умінь і навичок; О. Кучерук, О. Любашенко, О. Федорцова та Л. Овсієнко досліджують навчання іноземної мови з використанням текстоцентричного підходу; аналізом проблеми понять дискурсу та тексту займаються І. Шевченко та О. Чепіль. Також проблематикою текстоцентричного підходу до навчання іноземної мови займалися: М. Бахтін, Ю. Лотман, Т. Надєїна, М. Пентилюк, Л. Мацько, Ф. Бацевич, С. Єрмоленко, О. Біляєв та ін.

Мета дослідження – визначити місце текстоцентричного навчання професійної іноземної мови у процесі формування професійної іншомовної комунікативної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Єдиного тлумачення поняття «текст» на сьогодні не існує. Таку ж думку висловлює Ф. Бацевич, зазначаючи: «Різноманітність підходів до тлумачення тексту зумовлена багатьма причинами, передусім важливістю цього поняття для людини, його складністю, а також багатовіковою традицією вивчення його в різних сферах знань. Текст, як явище мовної та позамовної дійсності – складний феномен, який виконує різноманітні функції: бере участь у комунікації, допомагає зберігати та передавати інформацію...» [Бацевич 2004 : 146]. Звідси випливає, що текст є важливою частиною процесу передачі інформації,

використовуючи мову, проте чіткого визначення цього поняття немає. Тому, на нашу думку, доцільно детальніше розглянути тлумачення поняття тексту різними науковцями.

Текст за Ф. Бацевич – це результат спілкування (інтерації та трансакції), його структурно-мовна складова і одночасно кінцева реалізація; структура, в яку втілюється живий дискурс після свого завершення [Бацевич 2004 : 147]. Текст характеризується такими ознаками: зв'язністю, цілісністю, інтенційністю, інформативністю, ситуативністю, членованістю, інтегративністю, модальністю, розгорнутістю, послідовністю, динамізмом зображуваного. Найважливішими серед перелічених ознак Ф. Бацевич вбачає в зв'язності (категорія, що характеризує особливості з'єднання всередині тексту його елементів) та цілісності (категорія, пов'язана зі смисловою єдністю) [Бацевич 2004 : 148].

А. Караденіз пояснює поняття тексту таким чином: «Тексти – це структури, що складаються зі слів, префіксів і суфіксів, а також речення. Ці елементи об'єднуються і доповнюють один одного, утворюючи змістовні фрази. Тому виявлення зв'язку між цими префіксами та суфіксами, словами та словосполученнями є важливими для того, щоб зробити звукову інтерпретацію тексту.» [Karadeniz 2017 : 94].

Поняття текст І. Кочан тлумачить так: «З одного боку, текст – це будь-яке висловлювання, що складається з одного чи кількох речень, з іншого – таке мовне утворення як повість, роман, епопея. На цій підставі іноді висловлюється сумнів, чи слід вважати текст мовною одиницею. Термін текст застосовують для позначення не лише цілісного висловлювання, а й відносно закінченого за змістом уривка». Основними складовими тексту, за дослідником, є план змісту (смісл тексту) та план вираження (мовне оформлення) [Кочан 2008 : 30–31].

Поняття тексту в комунікативній лінгвістиці дуже тісно пов'язане з поняттям дискурсу. Одні вчені вважають тотожними ці поняття, інші ж стверджують, що дискурс – це усне мовлення, а текст відноситься до письмової роботи [Лінгвістика тексту 2008 : 13]. Подібне знаходимо в І. Корольова, який зазначає, що вихідною, фундаментальною формою існування дискурсу є усне мовлення, а письмовий дискурс є похідним від нього [Корольов 2012 : 292]. Як бачимо

науковець наголошує на існуванні дискурсу у двох формах – усної та письмової, і на нашу думку такий розподіл дискурсу доцільніший. Особа може висловлювати свої думки може одним чином як письмово так і усно. Маємо на увазі, що інформація може бути передана іншому мовцеві, використовуючи будь яку форму мовлення – усну чи письмову. Тому, на нашу думку, недоцільно відносити текст лише до письмової форми мовлення, а дискурс – суто до усної.

Аналізуючи співвідношення понять «текст» та «дискурс», Ф. Бацевич порівнює такі відповідності тексту та дискурсу: текст – це предикативна одиниця, в той час як дискурс – це мовленнєва дія, мовленнєвий акт; текст містить діалогічну єдність, а дискурс – це інтеракція, макродіалог або мовленнєва подія; текст – це одиниця лінгвістичного аналізу, а дискурс – комунікативного; текст – одиниця лінгвальна, дискурс – соціолінгвальна, інтерактивна [Бацевич 2004 : 147–148].

Вчені вважають, що мовлення характеризується двома основними підходами – лінгвістики тексту та аналізу дискурсу. За словами М. Бісimalієвої ці два поняття відносяться до однієї галузі дослідження, проте лінгвістику тексту дослідниця розглядає як частину аналізу дискурсу. Даючи пояснення поняття дискурс, авторка наголошує на схожості їх тлумачення в мовознавстві. Розрізняючи ці два поняття М. Бісimalієва зазначає: «Поняття дискурс пов'язане з аналізом мовного фрагмента як процесу з урахуванням учасників цієї події, їх знань, ситуації спілкування, що склалася; поняття текст пов'язане з аналізом мовного фрагмента як продукту і тут увага приділяється в основному формальним засобам зв'язку його частин.» [Лінгвістика тексту 2008 : 11–13].

Ф. Бацевич тлумачить поняття дискурсу так: «Дискурс – тип комунікативної діяльності, інтерактивне явище, мовленнєвий потік, що має різні форми (усну, писемну, паралінгвальну), відбувається в межах конкретного каналу спілкування, регулюється стратегіями і тактиками учасників.» [Бацевич 2004 : 138].

Деяко інше пояснення поняття дискурс знаходимо в праці Р. Гром'як, який зазначає: «Дискурс – сукупність висловлювань, що стосуються певної проблематики, розглядаються у взаємних зв'язках з цією проблематикою,

а також у взаємних зв'язках між собою.» [Лінгвістика тексту 2008 : 20]. Автор вводить поняття одиниці дискурсу, які він розуміє як конкретні висловлювання, які функціонують у різноманітних умовах суспільства.

Натомість І. Штерн пояснює дискурс таким чином: «Дискурс – зв'язний текст у контексті багатьох конституюючих та фонових чинників – соціокультурних, психологічних тощо. Дискурс називають зануреним в життя текстом, що вивчається разом з тими формами життя, які формують його.» [Лінгвістика тексту 2008 : 16]. Виходячи з цього, він пропонує досліджувати дискурс в прагматично-ситуативному, ментальному та інших контекстах.

Варто також зазначити, що дискурс, який тісно пов'язаний з текстом, передбачає також і таку сферу мовлення як розуміння. Щодо цього висловила О. Чепіль, пояснюючи поняття дискурс: «У більш широкому розумінні дискурс – складна ємність мовної практики та екстралінгвістичних факторів, необхідних для розуміння тексту.» [Чепіль 2011 : 212]. Виходячи з цього вважаємо, що розуміння тексту або повідомлення є важливим елементом міжособистісної комунікації. Розуміння повідомлення буде стосуватися рівнозначно і тексту і дискурсу. О. Чепіль розуміє поняття дискурс так: «Дискурс – це комунікативна подія, що обумовлюється взаємозв'язком між мовцем та слухачем і передбачається мовленнєвою поведінкою останніх.» [Чепіль 2011 : 215].

І. Корольов, розглядаючи онтогенез поняття дискурс пояснює його так: «Дискурс – складне комунікативне явище, усна мовленнєва дія, враховуючи соціальний контекст, що дає відомості про учасників комунікації та їхні характеристики, а також процеси виробництва й сприйняття повідомлення.» [Корольов 2012 : 291]. Важливим аспектом в розумінні дискурсу є його структура. І. Корольов в структурі дискурсу розрізняє: макроструктуру – членування дискурсу на великі складові (епізоди в розповіді, абзаци в газетній статті тощо); та мікроструктуру – членування дискурсу на мінімальні частини (предикації або клаузи). Окрім цього важливою складовою дискурсу є наявність трьох елементів – мовця, слухача і самого тексту [Корольов 2012 : 292].

В. Теуберт пропонує розглядати дискурс максимально широко, без будь яких специфікацій

чи конкретизації до часового сегменту, регіону, мовця тощо. Вчений дещо ототожнює поняття тексту та дискурсу, відносячи їх до людської комунікації. Дискурс науковець розуміє як соціальну дію, тісно взаємопов'язаний з культурою певного суспільства: «Культура – це спільна діяльність, яка наділяє спільну реальність значенням. Люди роблять це, розповідаючи про це.» [Teubert 2020 : 801]. До того ж дослідник відносить культуру та суспільство до явищ, створених дискурсом. Частково він пояснює це тим, що усі ці явища, як і дискурс, були створені комунікацією.

Характеризуються такі дискурси комунікативними ситуаціями, в яких вони виникають. І. Корольов в своїй розвідці наводить такий приклад судового дискурсу: «...судовий дискурс як вербально-знакове вираження процесу комунікації в ході судового процесу... з урахуванням характеристик і намірів комунікантів.» [Корольов 2012 : 297–298].

Отже можемо резюмувати, що поняття дискурс в сучасній лінгвістиці є комплексним та потребує подальшої конкретизації. Тим не менше це поняття трактуємо як комунікативне явище, яке утворюється та регулюється учасниками комунікативного процесу, враховуючи соціальні, культурні та національні складові, та виражається у формі тексту (письмової або усної форми).

Розглянувши поняття текст та дискурс, як одними з основних цілей професійної іншомовної комунікативної компетентності, вважаємо за необхідне детальніше зупинитися на процесі навчання використання іншомовних професійних текстів та дискурсів майбутніми фахівцями ветеринарної медицини. Варто наголосити, що незважаючи на те, що ми конкретизували цей процес навчання до ветеринарної сфери, він може використовуватися і в інших спеціальностях або сферах науки.

В контексті навчання правильної побудови, формування, використання професійних іншомовних текстів важливо розглянути підхід до навчання студентів, який би брав за основу іншомовні тексти. Одним з таких підходів є текстоцентричний підхід до навчання іноземної мови. Варто зазначити, що виходячи з цього підходу навчання іноземної мови, текст, у будь-якій формі, розумітиметься як результат мов-

ленневої діяльності. Багато вчених розглядає текстоцентричний підхід як основний спосіб формування іншомовної комунікативної компетентності.

Зокрема О. Федорцова зазначає: «З погляду змісту й засобів досягнення освітньої мети визначальну роль у формуванні мовленнєвої особистості відіграє текстоцентричний підхід до навчання, бо мова живе в тексті, текст інтегрує мовленнєві знаки й культурні смисли, за допомогою аналізу тексту студент пізнає мову... Текстоцентричний підхід до навчання мови розглядаємо як методологічний орієнтир у забезпеченні ефективної системи навчання на текстовій основі, з використанням текстів різних стилів, типів, жанрів мовлення.» [Федорцова 2020 : 77].

Подібні трактування знаходимо в праці Л. Галаєвської: «Формування мовної особистості неможливе без роботи з текстом. Використання тексту як основного засобу навчання сприяє тому, що школярі опановують способи розв'язання навчально-мовних, мовленнєвих і правописних завдань» [Галаєвська 2017 : 72].

Л. Овсієнко підкреслюючи ефективність використання текстоцентричного підходу зазначила: «Працюючи з текстами різних типів і стилів мовлення студенти-філологи удосконалюють мовні, мовленнєві, культуромовні, естетичні, творчі вміння й навички, засвоюють стилістичні норми тощо. Таким чином, ідея викладання лінгвістичних дисциплін на текстоцентричній основі відіграє важливу роль у навчальному процесі і є провідною під час формування лінгвістичної компетенції.» [Овсієнко 2014].

О. Любашенко наголошує, що в процесі навчання іноземної мови навчальний текст варто використовувати як масив певної інформації у відповідній предметній галузі, а також як матеріал для лінгвістичного аналізу. Навчальний текст професійного або наукового спрямування дослідник розглядає як сегмент мовлення, який призначений для формування й розвитку комунікативної компетенції. Дидактичний процес з використанням навчальних текстів стимулює збагачення та оновлення когнітивного та метакогнітивного досвіду, професійної спрямованості навчання мови, вивчення нових способів кодування інформації [Любашенко 2013 : 108–109].

Л. Галаєвська пояснює текстоцентричний підхід до вивчення мови так: «Текстоцентричний підхід – це спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток мовленнєвих умінь та навичок на текстовій основі. Цей підхід визначає текст як комунікативну одиницю, що має власну структуру і характеризується такими основними ознаками, як зв'язність, завершеність, інформаційність тощо» [Галаєвська 2017 : 69].

О. Кучерук трактує текстоцентричний підхід до навчання мови таким чином: «Текстоцентричний підхід до навчання мови розглядаємо як методологічний орієнтир у забезпеченні ефективної системи навчання на текстовій основі, з використанням текстів різних стилів, типів, жанрів мовлення» [Кучерук 2017 : 8].

Досить цікавим дослідженням навчальних особливостей тексту є праця К. Тіппетт, яка розглядає застосування тексту-спростування певної, загальновідомої інформації в навчальному процесі. Прикладом такого тексту вчена подає наступний: «Багато людей вірять, що страус зариває голову в пісок, коли йому загрожує небезпека. Однак це неправда. Якби страуси заховали голову, вони б не змогли дихати! Пташенята страуса можуть сховатися від небезпеки, лежачи з витягнутими на землю шиями. Дорослі можуть слухати звук, приклавши голову до землі, або вони можуть втекти.» [Tippett 2010]. З прикладу зрозуміло, що це загальновідомий факт, проте вчена спростує його. Таким чином привертається увага студентів до певного факту і це, в свою чергу сприяє як запам'ятовуванню певних фактів, так і розумінню іншомовного тексту. Застосування викладачем такої методики дозволить не лише зацікавити студентів в отриманні певної, достовірної інформації, а й глибокому аналізу даного тексту. Варто зазначити, що викладачу іноземної мови за професійним спрямуванням, використовуючи цю методику, рекомендуємо підбирати тексти, які б відповідали трьом основним критеріям: відповідна складність тексту, професійна орієнтованість тексту та цікава, загальновідома інформація, яка має наукове спростування.

Дослідження В. Мацуока та Д. Хірш розглядають ефективність текстів у навчанні нових, невідомих слів. Дослідники зазначають, що завдяки

текстам студенти можуть не лише запам'ятати нові слова, а й практикуватися у їх використанні в мовленні. Зумовлено це здебільшого повторенням певних слів у тексті. Проте, автори наголошують, що їхнє дослідження застерігає викладачів іноземної мови від понаднормового використання читання та перекладу іншомовних текстів під час занять, оскільки це зменшує ефективність навчання [Matsuoka 2010].

В контексті текстоцентричного підходу до навчання О. Кучерук розглядає поняття дидактичного тексту, який може виражатися в письмовій або усній формах. Такий текст, за словами дослідника, спеціально відібраний та створений відповідно до навчальних цілей. Він виконує такі функції: інформаційну, пізнавальну, мотиваційну, навчальну, розвивальну, виховну, комунікативну, риторичну, розважальну [Кучерук 2017 : 9]. В цьому контексті варто також додати, що досить широко в навчальному процесі іноземної мови використовуються навчальні тексти, які здебільшого поділяють на:

- професійні (ветеринарні, медичні, юридичні). Такі тексти характеризуються широким використанням відповідної термінології, граматичних правил, пунктуації та синтаксису тощо;
- за складністю (тексти для початківців, вільних користувачів). Такі тексти міститимуть слова та граматичні конструкції, виходячи з цільової аудиторії таких текстів. Простіші тексти міститимуть загальновідомі та найпоширеніші слова, малу кількість зворотів, фразеологізмів, прості граматичні конструкції. Складніші тексти будуть мати в собі складні граматичні конструкції, синоніми, фразеологізми тощо.

Для викладача іноземної мови, при використанні текстоцентричного підходу до навчання, перш за все важливо підібрати відповідний рівень складності тексту. При навчанні професійної іноземної мови – текст, який не лише міститиме необхідну термінологію та граматичні конструкції, а й буде передавати найновішу інформацію з відповідної галузі науки, з метою, щоб студент не лише розвивав іншомовну компетенцію, а й професійну.

В процесі використання текстоцентричного підходу до навчання О. Феорцова пропонує поєднувати його з методикою навчання іноземної мови, основане на завданнях: «Викори-

совувати текстоцентричний підхід до навчання іноземної мови доцільно, на нашу думку, з поєднанням методики task-based language learning (TBLL). Методика task-based language learning (TBLL) – вивчення мови, засноване на завданнях» [Федорцова 2020 : 77].

Висновки. Отже, відповідно до досліджень багатьох вчених можемо стверджувати що текстоцентричний підхід до навчання є ефективною методикою вдосконалення та отримання іншомовної професійної комунікативної компетенції. Текст та дискурс, як взаємопов'язані елементи, виступають основними результатами використання такого підходу викладачами іноземних мов. Окрім цього текстоцентричний підхід має

широке застосування при навчанні спеціалізованої або професійно-орієнтованої іноземної мови, оскільки він може інкорпорувати в себе терміни та іншу професійну лексику. Також варто наголосити, що не слід звужувати поняття тексту лише до письмової форми. Вважаємо правильним, що чимало науковців розглядають текст також і в усній формі, оскільки саме усна комунікація є важливим елементом в передачі інформації. Проте на нашу думку не достатньо зводити до використання лише текстоцентричного підходу у процесі навчання іноземної мови. В дидактиці іноземної мови, на сучасному стані розвитку науки, існують ще багато інших методик і засобів для навчання іноземної мови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацевич, Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Видавничий центр «Академія». 2004. 344 с.
2. Галаєвська, Л. В. Текстоцентричний підхід до формування мовленнєвих умінь і навичок та його реалізація в підручнику української мови. *Проблеми сучасного підручника*. 2017. Вип. 19. С. 68–79.
3. Загнітко, А., Монастирецька, Г. Лінгвістика тексту : хрестоматія. Донецьк : ДонНУ. 2009. С. 164.
4. Корольов, І. Поняття дискурсу в сучасному мовознавстві: визначення, структура, типологія. *Studia linguistica*. 2012. Вип. 6(2). С. 285–305.
5. Кочан, І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Знання. 2008. С. 423.
6. Кучерук, О. А. Текстоцентричний підхід як лінгводидактична проблема. *Актуальні проблеми текстотворення у лінгводидактичній та мистецтвознавчій площинах* : збірник наукових праць (за матеріалами міжрегіонального науково-методичного семінару). Житомир : Видавництво ЖДУ ім. І. Франка. 2017. С. 7–13.
7. Любашенко, О. В. Текстоцентричний підхід у побудові лінгводидактичних стратегій навчання в університеті. *Наукові записки Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. Серія : Педагогічні та історичні науки*. 2013. Вип. 112. С. 107–113.
8. Овсієнко, Л. М. До проблеми формування лінгвістичної компетенції студентів філологічних спеціальностей. *Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ялта, 20–21 березня 2014 р.). Ялта: РВНЗ КГУ. 2014. Частина 1. С. 195–199.
9. Федорцова, О. Г. Текстоцентричний підхід до навчання іноземної мови у ВНЗ. *Молодий вчений*. 2020. 3. С. 76–80. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-79.1-20>
10. Чепіль, О. Я. Феномен дискурсу у сучасній лінгвістиці. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. : Філологічна*. 2011. Вип. 20. С. 211–215.
11. Karadeniz, A. Cohesion and Coherence in Written Texts of Students of Faculty of Education. *Journal of Education and Training Studies*. 2017. No2. Vol. 5. Pp. 93. <http://dx.doi.org/10.11114/jets.v5i2.1998>
12. Matsuoka, W. & Hirsh, D. Vocabulary learning through reading: Does an ELT course book provide good opportunities?. *Reading in a Foreign Language*. 2010. No1. Vol. 22. Pp. 56–70.
13. Teubert, W. Culture and the notion of discourse. 2020. Pp. 795–804.
14. Tippett, C. Refutation Text In Science Education: A Review Of Two Decades Of Research. *International Journal of Science and Mathematics Education*. 2010. 8(6). Pp. 951–970. DOI:10.1007/s10763-010-9203-x.

REFERENCES

1. Batsevych, F.S. (2004). *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky: Pidruchnyk [Basis of the communicative linguistics. Manual]*. Kyiv : Vydavnychiy tsentr "Akademiiia", 344 [in Ukrainian].
2. Halaievskaya, L. V. (2017). *Tekstotsentrychnyi pidkhid do formuvannia movlennievnykh umin i navychok ta yoho realizatsiia v pidruchnyku ukrainskoi movy [Text centric approach to the formation of speech abilities and skills and its realization in the manual on the Ukrainian language]*. *Problemy suchasnoho pidruchnyka*, 19, 68–79. [in Ukrainian].
3. Zahnitko, A., Monastiretska, H. (2009). *Linhvistyka tekstu: khrestomatiiia [Text linguistics: book]*. Donetsk : DonNU, 164. [in Ukrainian].
4. Korolov, I. (2012). *Poniattia dyskursu v suchasnomu movoznavstvi: vyznachennia, struktura, typolohiia [The notion of discourse in modern linguistics: definition, structure and typology]*. *Studia linguistica*, 6(2), 285–305. [in Ukrainian].

5. Kochan, I. M. (2008). *Linhvistychnyi analiz tekstu: Navch. posib. 2-he vyd. pererob. i dop* [Linguistic analysis of a text, a handbook]. Kyiv : Znannia, 423. [in Ukrainian].
6. Kucheruk, O. A. (2017). *Tekstotsentrychnyi pidkhid yak linhvodydaktychna problema* [Text centric approach as linguodidactic issue]. *Aktualni problemy tekstotvorennia u linhvodydaktychnii ta mystetstvoznavchii ploshchynakh* : zbirnyk naukovykh prats (za materialamy mizhrehionalnogo nauково-metodychnogo seminaru). Zhytomyr : Vydavnytstvo ZhDU im. I. Franka, 7–13. [in Ukrainian].
7. Liubashenko, O. V. (2013). *Tekstotsentrychnyi pidkhid u pobudovi linhvodydaktychnykh stratehii navchannia v universyteti* [Text centric approach in determining linguodidactic strategy of education in an university]. *Naukovi zapysky Natsionalnogo pedahohichnogo universytetu im. M. P. Drahomanova. Seriiia : Pedahohichni ta istorychni nauky*. 2013, 112, 107–113. [in Ukrainian].
8. Ovsiienko, L. M. (2014). *Do problemy formuvannia linhvistychnoi kompetentsii studentiv filolohichnykh spetsialnostoni* [To the problem of formation of linguistic competence of the philological faculties students]. *Tendentsii rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini: yevropeiskyi vektor : materialy Mizhnarodnoi nauково-praktychnoi konferentsii* (m. Yalta, 20–21 bereznia 2014 r.). Yalta: RVNZ KHU, Chastyna 1, 195–199. [in Ukrainian].
9. Fedortsova, O. H. (2020). *Tekstotsentrychnyi pidkhid do navchannia inozemnoi movy u VNZ* [Text centric approach to the education of foreign language in an University]. *Molodyi vchenyi*, 3, 76–80. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-79.1-20> [in Ukrainian].
10. Chepil, O. Ya. (2011). *Fenomen dyskursu u suchasni linhvistytsi* [Phenomenon of discourse in modern linguistics]. *Naukovi zapysky Natsionalnogo universytetu "Ostrozka akademiia". Ser. : Filolohichna*, 20, 211–215. [in Ukrainian].
11. Karadeniz, A. (2017). *Cohesion and Coherence in Written Texts of Students of Faculty of Education*. *Journal of Education and Training Studies*, 2(5), 93. <http://dx.doi.org/10.11114/jets.v5i2.1998> [in English].
12. Matsuoka, W. & Hirsh, D. (2010). *Vocabulary learning through reading: Does an ELT course book provide good opportunities?.* *Reading in a Foreign Language*, 1(22), 56–70. [in English].
13. Teubert, W. (2020). *Culture and the notion of discourse*, 795–804.
14. Tippett, C. (2010). *Refutation Text In Science Education: A Review Of Two Decades Of Research*. *International Journal of Science and Mathematics Education*, 8(6), 951–970. DOI:10.1007/s10763-010-9203-x [in English].

M. V. PODOLIAK

PhD in Education, Associate Professor at the Department of the Ukrainian and Foreign Languages n.a. Ia. Iarema, Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies Lviv, Lviv, Ukraine

E-mail: Misha.podol@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-1482-488X>

THE CONCEPT OF A TEXT-CENTRIC APPROACH TO LEARNING FOREIGN LANGUAGES

Communication is the primary method of transferring information from one person to another. In the professional sphere, communication is mainly used to exchange information between people. As a linguistic category, the text is present in all types of speech activity, namely in writing, speaking, reading, and understanding. The text-centric method of learning a foreign language is one of the modern approaches emphasizing the text as the central learning unit. This method systematically uses authentic texts to develop speaking, reading, listening, and writing skills. The central idea of text-centered learning is using language structures in their natural context, allowing students to effectively learn and use a foreign language in real communicative situations. The text as a communicative, language, and speech object is the subject of research by many scientists, particularly M. Bakhtin, Yu. Lotman, T. Nadeina, M. Pentylyuk, L. Matsko, F. Batsevich, S. Yermolenko, O. Bilyaev, and others. The study aims to determine the place of text-centric teaching of a professional foreign language in the formation of professional foreign language communicative competence. The concept of text in communicative linguistics is very closely related to discourse. Some scientists consider these concepts identical, while others claim that discourse is oral speech and text refers to written work. In learning the correct construction, formation, and use of professional foreign language texts, it is essential to consider an approach to teaching students that would take foreign language texts as a basis. One of these approaches is a text-centric approach to foreign language learning. It is worth noting that based on this approach to learning a foreign language, the text, in any form, will be understood as the result of speech activity. Many scientists consider the text-centric approach as the primary way of forming foreign language communicative competence. For a foreign language teacher, when using a text-centric approach to teaching,

it is first of all essential to choose the appropriate level of text complexity. When teaching a professional foreign language, a text that will not only contain the necessary terminology and grammatical constructions but will also convey the latest information from the relevant field of science, with the aim of the student developing foreign language competence and professional competence.

Key words: text, text-centric method, discourse, foreign language learning.